

هوش، ذکاوت، فصاحت و بلاغت حضرت زینب(س)

حضرت زینب کبری علیها السلام در روز پنجم جمادی الاولی سال پنجم یا ششم هجری قمری در شهر مدینه منوره متولد گردیده، و جهان را به قدوم خویش مزین فرمودند.

حضرت زینب کبری علیها السلام در روز پنجم جمادی الاولی سال پنجم یا ششم هجری قمری در شهر مدینه منوره متولد گردیده، و جهان را به قدوم خویش مزین فرمودند.

نام، لقب و کنیه آن حضرت: نام مبارك آن بزرگوار زینب، و کنیه گرامیشان ام الحسن و ام کلثوم و القاب آن حضرت عبارتند از: صَدِيقَةُ الصَّغْرَى، عَصْمَةُ الصَّغْرَى، وَلِيَّةُ اللَّهِ الْعَظْمَى، ناموس الکبری، شریکة الحسین علیها السلام و عالمه غیر معلّمه، فاضله، کامله و ...

پدر بزرگوار آن حضرت، اولین پیشوای شیعیان حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیهما السلام، و مادر گرامی آن بزرگوار، حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها است.

همسر گرامی آن حضرت، عبدالله فرزند جعفر بن ابیطالب، بود. در کتاب اعلام الوری برای آن بانوی بزرگوار سه پسر به نامهای علی، عون، و جعفر و يك دختر به نام ام کلثوم ذکر شده است.

پرستاری مادر

روزهایی بر حضرت فاطمه زهرا (س) گذشت که بر اساس دردهای فراوان از جمله : شکسته شدن پهلوی، ورم بازو، صورت سیلی خورده و سقط جنین ، حدود 90 روز بستری بود. ناگفته پیداست که چنین بیماری نیاز به پرستار دارد، لذا حضرت زینب در سن 5 سالگی از مادر پذیرایی و پرستاری می کرد و متأسفانه طولی نکشید که به فراق مادر مبتلا گردید.

هوش و ذکاوت

صاحب کتاب اساور من ذهب درباره حافظه و ذکاوت آن بانوی بزرگوار چنین منویسد:

در اهمیت هوش و ذکاوت آن بانوی بزرگوار همین بس که خطبه طولانی و بلندی را که حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا صلوات الله و سلامه علیها در دفاع از حق امیرالمؤمنین علیها السلام و غصب فدك در حضور اصحاب پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم ایراد فرمودند، حضرت زینب علیها السلام روایت فرموده است.

و ابن عباس با آن جلالت قدر و علو مرتبه در حدیث و علم، از آن حضرت روایت نموده و از آن حضرت به عقیده تعبیر میکند. چنانچه ابوالفرج اصفهانی در مقاتل منویسد: ابن عباس خطبه حضرت فاطمه سلام الله علیها را از حضرت زینب سلام الله علیها روایت کرده و مگوید: حدثتني عقيلتنا زينب بنت علي عليها السلام.؛

دقت کنیم که حضرت زینب علیها السلام با اینکه دختری خردسال (یعنی هفت ساله و یا کمتر) بود، این خطبه عجیب و غرّاء که محتوی معارف اسلامی و فلسفه احکام و مطالب زیادی است را با يك مرتبه شنیدن حفظ کرده، و خود یکی از راویان این خطبه بلیغه و غرّاء میباشد. اساور من ذهب: .

فصاحت و بلاغت

کلمات دربار و فرمایشات گهربار آن حضرت در خطبههایی که از آن حضرت روایت شده خود قویترین دلیل بر کمال فصاحت و بلاغت آن بانوی بزرگوار میباشد. همان بانویی که امام سجاد علیها السلام در حق ایشان فرمودند: «أَنْتِ يَحْمَدُ اللَّهُ عَالِمَةً غَيْرَ مُعَلِّمَةٍ وَ فَهْمَةً غَيْرَ مُفَهِّمَةٍ» یعنی:

«ای عمّه! شما الحمد لله بانوی دانشمندی هستید که تعلیم ندیده، و بانوی فهمیده‌ای هستی که بشری تو را تفهیم ننموده است.»

در اینجا مروری کوتاه به قسمتی از خطبه آن حضرت در مجلس یزید که یکی از بزرگترین حرکتهای آن حضرت، در واقعه کربلا بود که دستگاه حکومت بنی امیه را به شدت لرزاند میکنیم:

و جز گوشت خود ندریدی. و خدا قسم ای یزید، هر چه کردی بازگشت آن به سوی خودت خواهد بود، چرا که تو جز پوست خود نشکافتی

ای یزید! در آن روزی که خداوند بدنهای پاک شهیدانمان را حاضر میکند تا حقوق خود را از ستمگر بستانند، تو بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم وارد خواهی شد، اما مدانی در چه حالی؟ در حالیکه خون عزیزان او را ریخته و حرمت ذریه او را از بین بردهای. آری ای یزید! از این پیروزی ظاهری که به دست آوردهای، غرق شادی مشو، و آن عزیزان را که در کربلا به خاک و خون کشیده‌ای، مغلوب و مرده مپندار. که خداوند مفرماید: (کسانی را که در راه خدا شهید شده‌اند مرده مپندارید. بلکه آنان زنده‌اند و در نزد خدای خود روزی میخورند). آل عمران: 169

و ای یزید! برای تو همین بس که حاکم در آن روز خداوند، و دشمن تو پیامبر خدا، و یاور و پشتیبان اهل بیت جبرئیل باشد. و به زودی کسی که این مقام را برای تو زینت داده و تورا بر گردن مسلمین سوار کرده است (یعنی معاویه)، خواهد دانست که چه جانشین بدی برای خود تعیین کرده و در روز جزا درخواهید یافت که بدترین مکان از آن کیست؟ و بدبختی و ضعف و زبونی شامل چه افرادی خواهد شد.

کرامات

به غیر از انوار مقدسه چهارده معصوم علیهم‌السلام، در میان خاندان رسالت و اهل بیت گرامی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم، افرادی هستند که در نزد خداوند متعال دارای رتبه و منزلت رفیع و والایی میباشند و توسل به ایشان، موجب گشایش مشکلات و معضلات امور دیگران است. مانند حضرت ابوالفضل علیه السلام که حتی در موارد زیادی مسیحیان به آن حضرت متوسل شده و به برکت توسل به آن حضرت مشکلاتشان حل گردیده و به حوائج و خواسته‌های خویش نائل گردیده‌اند.

حضرت زینب سلام الله علیها نیز بانویی بزرگوار از این دودمان پاک است که توسل به آن حضرت برای حل مشکلات بزرگ بسیار تجربه شده است و کرامات بسیاری از آن بانوی گرامی نقل شده است.

به عنوان مثال شب‌نجی یکی از علمای اهل تسنن در نورالابصار منویسد:

«شیخ عبدالرحمن اجهوری مقری در کتابش مشارق الانوار میگوید: در سال هزار و صد و هفتاد دچار مشکلی بسیار سختی شدم و به روضه (قبر مطهر و نوراین) حضرت زینب علیها السلام متوسل شدم و قصیدهای در مدح آن حضرت سرودم که مطلع آن چنین بود:

أَلِ طَاهَا لَكُمْ عَلَيْنَا الْوَلَاءُ لَا سِوَاكُمْ يَمَا لَكُمْ أَلَاءُ

و خدا به برکت آن بانوی گرامی مشکل مرا حل کرد.

زینب عالمه بود

امام سجاد (ع) خطاب به عقیله بنی هاشم ، زینب کبری (س) می فرمایند:

((يا عمّة انت بحمد الله عالمة غير معلّمة ، و فهمة غير مفهّمة)) .

عمه جان ! تو عالمه ای هستی بدون اینکه معلم داشته باشی ، و فهمیده ای هستی بی آن که کسی مطالب را به تو فهمانده باشد.

زینب محدثه بود

از سخنان فاضل دربندی (متوفی به سال 1286 هجری) و جز او از عالمان دیگر - رحمهم الله - ظاهر و هویدا است که آن خاتون دو سرا حضرت زینب کبری (س) علم منایا و بلایا (مرگ ها و پیشامدهای سخت) را می دانسته ، و فرمایش امام سجاد (ع) به او:

((يا عمّة انت بحمد الله عالمة غير معلّمة ، و فهمّة غير مفهّمة)) ؛ ای خواهر پدرم ! خدای را شکر و سپاس ، تو دانایی هستی که کسی به تو نیاموخته ، و فهمیده و درك کننده ای هستی که کسی به تو نفهمانده است .

دلیل و راهنما است به این که زینب دختر امیرالمؤمنین (س) محدثه بوده ، یعنی همه چیز (از جانب خدای تبارك و تعالی) به او الهام می شده و در دلش آشکار می گشته است ، همچنین علم و دانش او از علوم لدنیة (علومى که از استاد فرا نگرفته ، بلکه از جانب خدای عزوجل) بوده است .
عقیله بنی هاشم

در برخی روایات است که او را مجلس علمی بود و زنان به قصد آموختن احکام دین نزد او می رفتند. این صفات برجسته که برای هیچ يك از زنان معاصر او فراهم نشده است ، زینب را از دیگران ممتاز ساخت ؛ چنان که او را ((عقیله بنی هاشم)) می گفتند و از وی حدیث فرا می گرفتند.

ابن عباس از او حدیث کند و گوید: ((عقیله ما، زینب دختر علی (ع) حدیث کرد... و این لقب بر او ماند؛ چنان که به عقیله معروف گشت و فرزندان وی را بنی عقیله گفتند.